
ХРОНИКА, ИНФОРМАЦИЯ

ХРОНІКА, ІНФАРМАЦЫЯ

CHRONICLE, INFORMATION

XXVI МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ «ПОЛЬСКО-БЕЛОРУССКИЕ КУЛЬТУРНЫЕ, ЛИТЕРАТУРНЫЕ И ЯЗЫКОВЫЕ СВЯЗИ»

XXVI МІЖНАРОДНАЯ НАВУКОВА-ПРАКТЫЧНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ «ПОЛЬСКА-БЕЛАРУСКІЯ КУЛЬТУРНЫЯ, ЛІТАРАТУРНЫЯ І МОЎНЫЯ СУВЯЗІ»

XXVI INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE «POLISH-BELARUSIAN CONNECTIONS IN CULTURE, LITERATURE AND LANGUAGE»

У Вішніцах (Бяльскі павет, Люблінскае ваяводства) 22–23 чэрвеня 2017 г. прайшла XXVI Міжнародная навуковая канферэнцыя «Польска-беларускія культурныя, літаратурныя і моўныя сувязі». Яе арганізатарамі былі тры кафедры Люблінскага ўніверсітэта імя Марыі Кюры-Складоўскай (кафедра беларусістыкі, кафедра гісторыі краін Усходняй Еўропы, кафедра міжкультурнай адукацыі), Польскае таварыства беларусістаў, грамадскае аб'яднанне «Разам для Вішніц» і публічная бібліятэка гміны Вішніцы.

У канферэнцыі ўзялі ўдзел больш за 50 вучоных, якія прадстаўлялі 19 навукова-даследчых устаноў шасці краін: Польшчы (Люблін, Варшава, Беласток, Познань, Аполе, Кракаў), Беларусі (Мінск, Гродна, Гомель), Расіі (Санкт-Пецярбург), Украіны (Харкаў, Вінніца), Славакіі (Банска Быстрыца) і Вялікабрытаніі (Лондан).

Канферэнцыя была адкрыта старшынёй аргкамітэта прафесарам Міхаілам Саевічам – дырэктарам Інстытута славянскай філалогіі Люблінскага ўніверсітэта імя Марыі Кюры-Складоўскай, які прывітаў гасцей і падкрэсліў асаблівую ролю навуковых кантактаў у польска-беларускім дыяло-

гу, распачатым старэйшым пакаленнем польскіх беларусістаў больш як 20 гадоў таму. Пажаданні плённай працы і творчай дыскусіі ўдзельнікам канферэнцыі выказалі віцэ-консул Рэспублікі Беларусь у г. Бяла-Падляска Сяргей Ботвіч, воіт гміны Вішніцы Пётр Драган, кіраўнік рэспубліканскага бюро Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў Ірына Багдановіч. Таксама быў прачытаны прывітальны ліст прафесара Ніны Баршчэўскай з Варшавы.

На пленарным пасяджэнні прагучалі восем дакладаў. Пётр Драган распавёў пра багатую традыцыю ўзаемадзеяння гміны Вішніцы і беларускіх улад у справе наладжвання дарожнай інфраструктуры, эканамічных абменаў і культурных, адукацыйных і азнаямляльных праектаў па абодва бакі мяжы. Ірына Багдановіч (БДУ) падала інтэрпрэтацыю біблейскіх матываў у польскамоўнай паэзіі Беларусі XIX ст. Ірэна Матус (Беластоцкі ўніверсітэт) прадставіла асаблівасці рытуальнага печыва на Беласточчыне. Сяргей Кавалёў (Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай) прааналізаваў нацыянальную праблематыку ў рускамоўнай літаратуры Беларусі і Украіны. Аўтары двух выступленняў закранулі

мовазнаўчыя праблемы: Вікторыя Ляшук разглядала тыпалагічныя прыметы беларускай і польскай літаратурных моў, а прафесар Фелікс Чыжэўскі (Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай) прадставіў вынікі даследавання лексікі польска-ўсходнеславянскага памежжа. Выступленне Марыуша Карчыньскага і Агаты Свідзінскай было прысвечана міжкультурнай адчувальнасці студэнтаў польска-беларускага памежжа.

На канферэнцыі працавалі пяць секцый: дзве мовазнаўчыя, літаратуразнаўчая, гістарычная і культуразнаўчая. У мовазнаўчых падсекцыях, якімі кіравалі Алена Рудэнка (БДУ), Ядвіга Казлоўская-Дода (Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай), Ірына Галуза (Нацыянальная акадэмія навук Беларусі) і Марэк Алейнік (Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай), былі прачытаны шаснаццаць дакладаў. Іх тэматыка датычылася асобных праблем польска-беларускага моўнага ўзаемадзеяння (Алена Рудэнка – «Беларуска-польскі моўны кантынуум у тэкстах Вялікага Княства Літоўскага»; Марына Свістунова (БДУ) – «Вывучэнне і стаўленне да паланізмаў у беларускім мовазнаўстве (40-я гады XX ст. – пачатак XXI ст.)»; Анжаліка Літвіновіч (Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы) – «Сістэмная арганізацыя беларускіх дзеясловаў абароны на фоне польскіх адпаведнікаў»), розных анамастычных аспектаў на польска-ўсходнеславянскім памежжы (Міхал Саевіч – «Мянушкі жыхароў Ляўкова Старога і ваколіц у Гайнаўскім павеце на Беластоцчыне, матываваныя імем і прозвішчам носьбіта або іншых асоб»; Вольга Трацяк (Варшаўскі ўніверсітэт) – «Назвы польска-беларускага памежжа як адлюстраванне гістарычных, культурных і моўных працэсаў»; Людміла Лабовіч – «Назвы жонак ад імя, прозвішча, мянушкі і месца паходжання мужа ў гаворках гміны Чыжы ў Гайнаўскім павеце»; Марцін Койдэр (Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай) – «Даследаванне гістарычнай антрапаніміі польска-беларускага памежжа»), а таксама лексікі асобных літаратурных твораў (Малгажата Аструўка (Польская акадэмія навук у Варшаве) – «Назвы раслін у раманах Фларыяна Чарнышэвіча»; Ірына Галуза – «Тэрміналагічныя словазборы Язэпа Драздовіча»). Некалькі дакладаў датычыліся сучаснай беларускай мовы (Ядвіга Казлоўская-Дода – «Беларускі “памяркоўны”, “цяпімы”, “талерантны” з пункта гледжання семантыкі і аксіялогіі»; Ганна Бераніка Сівірска (Варшаўскі ўніверсітэт) – «Беларуская мова як сімвалічны элемент сучаснай нацыянальнай свядомасці») і супастаўляльных польска-беларускіх даследаванняў (Агнешка Гораль (Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай) – «Асабовыя *substantiva masculina*

са словаўтваральным фармантам *-ant* у польскай і беларускай мовах»).

У літаратурнай секцыі пад старшынствам Ірыны Багдановіч і Сяргея Кавалёва былі выслуханы дзесяць дакладаў. Распачаў працу секцыі Уладзімір Кароткі (БДУ), які паведаміў пра перакладчыцкі опус гетмана Вінцэнта Гасеўскага 1650 г. Літаратуразнаўцы ў сваіх выступленнях аналізавалі вынікі даследавання творчасці Уладзіслава Сыракомлі (Жанна Некрашэвіч-Кароткая, БДУ) і Адама Міцкевіча (Мікола Хаўстовіч, Варшаўскі ўніверсітэт). Адзін даклад быў прысвечаны вобразу Палесся ў польскай і беларускай аповесці 1918–1939 гг. (Мікалай Хмяльніцкі, БДУ). Са свайго боку, польскія навукоўцы прадставілі вынікі даследаванняў, праведзеных на матэрыяле твораў Вольгі Іпатавай (Беата Сівэк, Люблінскі каталіцкі ўніверсітэт імя Яна Паўла II), Юркі Геніюша (Ганна Саковіч, Беластоцкі ўніверсітэт), Уладзіміра Арлова (Дзмітрый Клябанаў, Ягелонскі ўніверсітэт), Мікалая Рудкоўскага (Наталля Русецкая, Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай) і Ірыны Багдановіч (Людміла Сірык, Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай).

Гістарычная і культуразнаўчая секцыі пад кіраўніцтвам Марыюша Кажанеўскага (Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай) і Вікторыі Барэцкай (Гомельскі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт імя П. Сухого) працавалі ў гарадской публічнай бібліятэцы. Удзельнікі канферэнцыі і вольныя слухачы мелі задавальненне пачуць дзесяць дакладаў, прысвечаных як старажытнасці (Марыюш Аўш (Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай) – «Адукацыйная дзейнасць піяраў на Беларусі»; Вітольд Колбук (Люблінскі каталіцкі ўніверсітэт імя Яна Паўла II) – «Фарміраванне сеткі праваслаўных парафій у межах сучаснага Падляшскага ваяводства на працягу стагоддзяў»; Ганна Жаброўская (Познаньскі ўніверсітэт імя Адама Міцкевіча) – «Мінуўшчына вачамі жыхароў беларуска-літоўска-польскага памежжа»), так і сучаснасці (Вікторыя Барэцкая – «Дзейнасць каталіцкіх святароў польскага паходжання ў Гомелі ў XX ст.»; Іаанна Дварэцкая (Познаньскі ўніверсітэт імя Адама Міцкевіча) – «Польская і беларуская ідэнтычнасць каталіцкага касцёла на Беларусі. Гісторыя і сучасныя дзілемы»).

Асабліваю цікавасць даследчыкаў выклікала дзейнасць палякаў, звязаных з гісторыяй беларускай сталіцы, на пачатку XX ст. (даклады прадставілі Марыюш Кажанеўскі – «Дзейнасць мінскіх палякаў у 1917–1918 гг. у святле выдання “Dziennik Miński” (“Мінскі дзённяк”»); Дарыюш Тарасюк (Люблінскі ўніверсітэт імя Марыі Кюры-Складоўскай) – «Уладзімір Двожа-

чак – публіцыстычная дзейнасць у Мінску на пачатку XX ст.)), а таксама асоба Зыгмунта Глогера (Катажына Канчэўская – «Гродзеншчына ў даследаваннях Зыгмунта Глогера. Каментарыі да першага выдання “Pism rozproszonych Zygmunta Glogera” (“Твораў розных гадоў Зыгмунта Глогера”))» і Ёзафа Ігнацыя Крашэўскага (Ганна Колбук – «Усходняе хрысціянства на Палессі ў творчасці Ёзафа Ігнацыя Крашэўскага»)).

Дарэчы, асоба Ёзафа Ігнацыя Крашэўскага надоўга застанеца ў памяці ўдзельнікаў канферэнцыі дзякуючы сентыментальнаму падарожжы за 15 км ад Вішніц у сядзібу сям’і пісьменніка ў Раманове.

У гэтым годзе Міжнародная навуковая канферэнцыя «Польска-беларускія культурныя, літаратурныя і моўныя сувязі» сабрала філолагаў (літэратуразнаўцаў і лінгвістаў), гісторыкаў, сацыёлагаў, этнографікаў, рэлігіязнаўцаў. Вынікі сваёй працы прадставілі як сталыя, добра вядомыя ў вучэнні польска-беларускага дыялогу вучоныя, так і тыя, хто толькі распачынае дзейнасць у навуцы, а таксама аўтары, якія праводзяць свае

даследаванні незалежна ад навукова-даследчых устаноў. Канферэнцыя паспрыяла кансалідацыі польскай і беларускай славістычнай навуковай супольнасці і дапамагла намеціць напрамкі далейшага супрацоўніцтва паміж прадстаўнікамі розных навукова-даследчых цэнтраў па абодва бакі мяжы. Канферэнцыі з цыклу «Польска-беларускія сувязі...», якія традыцыйна арганізуюцца па чарзе ў Польшчы і Беларусі, заўсёды вызначаюцца спрыяльнай, асабліва для маладых даследчыкаў, атмасферай, удзельнікі актуалізуюць дагэтуль не даследаваныя або маладаследаваныя навуковыя праблемы. Як і кожны год, усе выступленні выклікалі ажыўленыя дыскусіі. Арганізатары плануюць апублікаваць прачытаныя на канферэнцыі даклады ў штогодніку «Studia Białorutenistyczne» – навуковым часопісе, які выдаецца Люблінскім універсітэтам імя Марыі Кюры-Складоўскай.

А. Гораль,

кандыдат філалагічных навук, ад’юнкт Люблінскага ўніверсітэта імя Марыі Кюры-Складоўскай